

ségtelenül jelentős új értékkel gyarapodott. Mi csak azt kívánjuk, hogy megérhető idő múlva az avarokról, a bolgárokról, a kun-besenyőkről is hasonló összefoglaló művek álljanak a magyar tudományos élet s a magyar nagyközönség szolgálatára.

Halasi Kun Tibor.

Gergely Pál: Székely Világjárók. (Bpest, 1940.)

Most, hogy Magyarország ezeréves határainak egy részét megint elértük, a trianoni határokon belül voltaktól, mindenőnkéntől számon kérhetik a húsz évig kívül rekedtek: Dolgoztál-e, harcoltál-e miértünk a magad szabadságában úgy, mint mi tiértetek a magunk rabságában? Lesüthetik némelyek szemüket erre a kérdésre, de Gergely Pál nyugodtan mutathat rá cikkeire, könyveire, különösen erre a legutóbbira. Adatok bőségével, hazafiasság erejével és írásművészet könnyedségével hirdeti világgá, hogy egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalók; ezt pedig főképpen a mi erdélyi véreink kiválóságainak köszönhetjük, kik a központi magyarságnál mindig nehezebb körülmények között, mindig szegényebben, mindig árvaiban, de mindig hőlcsebben, szívósabban és önzetlenebbül kamatoztatták a magyar talentumot politikában, tudományban, irodalomban, művészetben.

Ezt a könyvet egy kis átdolgozással idegen nyelven kellene terjeszteni.

A könyv bevezetésében ezt a fölhívást olvashatjuk: „Reméljük, talán később, új kiadásban teljesebb is lehet ez a kis összefoglalás, hogyha adataikkal munkatársul szegődnek olvasóink is.” Ezért fölhívom a figyelmet két régi erdélyi világjáró főúri ifjúra: egyik gróf Bethlen Györgynek, az egész erdélyi magyarság rabságbeli bátor vezérének, másik pedig nagy részük szabadságra juttatójának, gróf Teleki Pálnak nemzetségéből való. Egyik volt gróf Bethlen Mihály a XVII. század végéről (a nagy Miklósnak fia), másik pedig gróf Teleki József, a XVIII. század második feléből, Rousseau barátja.

Mészöly Gedeon.

Vámszer Géza: Szakadát. Egy szeben-megyei magyar szórvány. Enciklopédia kiadása. 1940. 133 lap, 1 térképvázlat, számos eredeti fénykép.

Oltszakadát szórványközség maroknyi magyarságáról, 230 lélekről, kapunk igen érdekes és tanulságos képet e kis munkában.

Sok a vigasztaló, de több a lehangoló benne. Öröm, hogy a magyarság évszázadokon át, minden viszontagság, súlyos csapás